

Sygn. akt I ACa 294/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Ewa Solecka SO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko O. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 7 listopada 2016 r., sygn. akt I C 200/16

- 1) oddala apelację;
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda 8 100 (osiem tysięcy sto) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Ewa Solecka
-------------------------------------	------------------	-----------------

Sygn. akt I ACa 294/17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2016r. Sąd Okręgowy w Częstochowie, uwzględniając powództwo w całości, zasądził od pozwanego O. K. na rzecz powoda (...) Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. kwotę 550.000 złotych oraz zwrot kosztów procesu w kwocie 42.064,75 złotych.

Wyrok Sądu pierwszej instancji oparty został na następujących ustaleniach faktycznych.

W dniu 7.05.2008r, (...) Bank S.A. we W. zawarł z pozwanym umowę kredytu hipotecznego nr (...). Kwotę kredytu określono na 666.423,16 zł, okres spłaty kredytu na 419 miesięcy, a okres kredytowania na 420 miesięcy (koniec miał przypadać na sierpień 2043 r), walutą indeksacji był (...), zaś raty miały być annuitetowe. Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka kaucyjna do kwoty 552.347,22 (...). Zgodnie z § (...) umowy, bank mógł wypowiedzieć umowę kredytu z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków umowy. W takiej sytuacji bank w następnym dniu miał dokonać przewalutowania całego wymagalnego zadłużenia na PLN. W dniu 28 lipca 2011r pozwany i kredytodawca zawarli aneks nr (...) do umowy, w którym zmieniono dzień spłaty rat na 25 każdego miesiąca. W dniu 19.11.2012r pozwany zawarł z kredytodawcą aneks nr (...) do umowy kredytu, w którym bank wyraził zgodę na prolongatę spłaty kredytu na wniosek pozwanego na okres od 26.11.2012r do 25.04.2013r. Bank zgodził się na zawieszenie spłaty 6 rat kapitałowych w okresie prolongaty spłaty kredytu. Ustalono w aneksie, że na datę sporządzenia aneksu zadłużenie przeterminowane pozwanego wynosiło 7.961,11 zł i pozwany miał je spłacić w okresie prolongaty spłaty kredytu. W dniu 27.08.2013r bank złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia, wskazując, że na tę datę zadłużenie pozwanego z tytułu kredytu wynosiło: kapitał 298.296,05 (...) + 10.554,51 (...), odsetki zaległe 1.277,57 (...) + 452,38 (...), zaległe opłaty i składki 333,00 (...) + 999,00 (...), odsetki karne 203,62 (...) + 2,32 (...), razem 298.750,75 (...) i 13.367,71 PLN. Oświadczenie o wypowiedzeniu umowy kredytu doręczono pozwanemu 6.09.2013r. W dniu 19.11.2013r (...) Bank S.A. wystawił przeciwko pozwanemu (...) nr (...) wskazując w nim, że zadłużenie pozwanego wynosiło wówczas 1.041.763,74 zł, z czego kapitał to 1.018.448,39 zł, odsetki umowne to 3.041,72 zł, odsetki karne to 18.941,63 zł, zaległe opłaty za ubezpieczenie to 1.332,00 zł. Sąd Rejonowy w C. w sprawie XV Co 8856/13 nadał w/w (...) klauzulę wykonalności. W dniu 3.04.2014r bank w oparciu o opisany tytuł wykonawczy złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko pozwanemu, wskazując w nim egzekwowane świadczenie w sposób następujący: kapitał 1.018.448,39 zł, odsetki umowne 3.041,72 zł, odsetki karne 78.857,53 zł, zaległe opłaty na ubezpieczenie 790,84 zł i koszty postępowania sądowego 127 zł. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w C. K. M. w sprawie (...) w dniu 3.11.2015r umorzyła postępowanie egzekucyjne przeciwko pozwanemu wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

W dniu 8.01.2013r, powód udzielił pełnomocnictwa ogólnego (...) S.A. w W. m.in. do zawierania w imieniu mocodawcy umów nabycia pakietów wierzytelności sekurytyzowanych. Wiceprezes Zarządu (...) S.A. w dniu 11.06.2015r, udzielił A. Ć. pełnomocnictwa do m.in. zawierania umów nabycia pakietów wierzytelności. W dniu 6.10.2015r zarząd (...) Banku S.A. udzielił pełnomocnictwa K. C. do zawarcia umowy przelewu wierzytelności na rzecz powoda do dnia 30.10.2015r, dla portfela nie większego niż 184 wierzytelności w łącznej kwocie nie większej niż 90.000.000 zł, na następujących warunkach: cena – 10.422.880,79 zł, termin płatności – 7 dni od daty podpisania umowy.

W dniu 9.10.2015r (...) Bank S.A. we W. reprezentowany przez pełnomocnika K. C. i powód reprezentowany przez A. Ć. zawarli umowę przelewu wierzytelności. W definicjach umowy wskazano, że wierzytelnościami określonymi w umowie są wierzytelności pieniężne banku z tytułu umów kredytu, pożyczki, kredytu hipotecznego szczegółowo określone w Załączniku nr (...) do umowy. W § (...) umowy bank oświadczył, że na dzień podpisania umowy przysługują mu wierzytelności o łącznej wartości 82.713.079,68 zł. Zgodnie z § (...) umowy przelew wierzytelności doszedł do skutku w dniu przeniesienia wierzytelności. W umowie nie wskazano, aby był to przelew warunkowy. W § (...) ustalono cenę sprzedaży, przy czym powód nie ujawnił jej powołując się to, że jest to informacja objęta tajemnicą przedsiębiorstwa. W § (...) umowy strony zobowiązały się wzajemnie do nie ujawniania informacji objętych umową, a stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa. Do umowy przelewu załączono Załącznik nr (...) zawierający wskazanie wierzytelności będących przedmiotem umowy. Druk załącznika zawiera rubryki: liczbę porządkową, kapitał, odsetki umowne, odsetki karne, koszty windykacyjne, inne składowe zadłużenia ogółem, nr umowy kredytowej, datę zawarcia umowy, walutę udzielonego kredytu, rodzaj produktu - te dane ujawniono, potem rubryki: imię dłużnika, nazwisko

dłużnika, PESEL, miejscowość adresu zameldowania, ulica adresu zameldowania, nr domu, nr mieszkania, kod pocztowy adresu zameldowania, rodzaj hipoteki, nr księgi wieczystej- tych danych nie ujawniono poza danymi pozwanego, oraz rubryki – kwota zwrotu, kwota alokowania. Wierzytelność nabyta w stosunku do pozwanego została opisana w załączniku pod numerem porządkowym 72, w rubryce kapitał wpisano 1.018.448,39 zł, w rubryce odsetki umowne – 3.041,72 zł, w rubryce odsetki karne – 273.283,24 zł, w rubryce koszty windykacyjne 2.158,44 zł, w rubryce inne składowe zadłużenia 790,84 zł, w rubryce nr umowy kredytowej (...), w rubryce data zawarcia umowy – 7.05.2008r, w rubryce waluta udzielonego kredytu (...), w rubryce rodzaj produktu- kredyt mieszkaniowy. Dłużnika opisano jako O. K., PESEL (...), adres, (...) -221, ul (...), wskazano także zabezpieczenie w postaci hipoteki kaucyjnej i nr księgi wieczystej. W załączniku wskazano 259 numerów porządkowych. Notariusz K. K. poświadczyla, że podpisy pod umową przelewu wierzytelności złożyli w jej obecności w imieniu banku K. C. na podstawie pełnomocnictwa nr (...) z dnia 6.10.2015r, oraz w imieniu powoda A. Ć. na podstawie pełnomocnictwa z dnia 11.06.2015r.

Mając na względzie powyższe ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy za nieuzasadniony uznał zarzut pozwanego dotyczący braku legitymacji czynnej powoda mający wynikać z przekroczenia umocowania przez pełnomocników zbywcy wierzytelności.

Zdaniem Sądu pełnomocnicy banku K. C. i A. Ć. posiadali stosowne upoważnienia do dokonania zbycia wierzytelności w stosunku do pozwanego. O przekroczeniu umocowania nie świadczy też odmowa ujawnienia ze względu na wymóg dochowania tajemnicy handlowej ceny jaką zbywca uzyskał ze zbycia wierzytelności, czy większa liczba dłużników niż liczba wierzytelności do zbycia których upoważnieni byli pełnomocnicy.

Sąd podkreślił, że kwestionowana przez pozwanego umowa zbycia wierzytelności nie wymaga formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Nawet gdyby więc zawarto ją z przekroczeniem umocowania przez pełnomocników to strony umowy potwierdziły ważność umowy poprzez czynności faktyczne polegające na jej wykonaniu o czym świadczy przekazanie powodowi dokumentów dotyczących nabytej wierzytelności. Dokumenty te, za potwierdzeniem ich zgodności z oryginałem powód przedłożył do akt sprawy.

W dalszej części motywów Sąd podkreślił, że bezspornym było, że powód 7 maja 2008 roku zaciągnął zobowiązanie kredytowe w (...) Banku S.A. W chwili jego zaciągnięcia zobowiązanie to wynosiło 666.423,16 zł.

Raty ustalono jako annuitetowe. Spłata miała nastąpić do sierpnia 2043r. Z aneksu numer (...) do umowy wynika, że w listopadzie 2012 r. zaległość powoda wynosiła 7.961,11 złotych. Oznacza to, że powód po czterech latach umowy spłacił około jednej dziesiątej rat po czym zaprzestał spłaty kolejnych.

W ocenie Sądu brak odniesienia się do dokumentów w postaci wypowiedzenia umowy kredytowej, bankowego tytułu egzekucyjnego z klauzulą wykonalności, wniosku o wszczęcie egzekucji oraz postanowienia o jego umorzeniu pozwalały na uznanie, że okoliczności te, poza samą wysokością zobowiązania, zostały milcząco przyznane przez pozwanego. W dacie wypowiedzenia umowy bank określił wielkość zadłużenia na 298.296,05 (...) a wielkość zaległych rat na 10.554,51 złotych.

W tej dacie średni kurs NBP – (...) w stosunku do złotego wynosił około 3,4 zł.

Zgodnie z umową łączącą strony po upływie okresu wypowiedzenia bank miał określić wielkość zadłużenia w złotych polskich. Dlatego po rozwiązaniu umowy z dniem 7 października 2013 roku bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny na ponad 1 milion złotych, a po uzyskaniu klauzuli wykonalności skierował go do egzekucji.

Zdaniem Sądu (...) posiada obecnie charakter dokumentu prywatnego jednakże nie jest pozbawiony mocy dowodowej.

Pozwany nie kwestionował jego prawdziwości ani tego, że pochodzi on od wystawcy. Nie oponował też przeciwko postępowaniu egzekucyjnemu, które w listopadzie 2015 r. zostało umorzone jako bezskuteczne.

W ocenie Sądu w oparciu o przepis art. 231 kpc w związku z art. 233 § 1 kpc bezczynność pozwanego wobec tych okoliczności daje podstawę do domniemania faktycznego, że pozwany zalega z zapłatą długu w kwocie przekraczającej 1 milion złotych a powód nabył wierzycielność w takiej wysokości od banku.

Dlatego za zasadne Sąd uznał roszczenie powoda o zapłatę przez pozwanego należności z tytułu zaległego kapitału w kwocie 550.000 zł.

Pozwany nie wykazał bowiem w żaden sposób aby po wypowiedzeniu umowy i wystawieniu (...) dokonał jakichkolwiek dalszych płatności na rzecz banku.

Za chybiony Sąd uznał także podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia. Sąd podkreślił, że oświadczenie banku o wypowiedzeniu umowy kredytowej dotarło do pozwanego 6 września 2013 r. a pozew został wniesiony do sądu przed upływem 3 lat od tej daty.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na mocy art. 98 kpc.

Wyrok został w całości zaskarżony przez pozwanego.

Skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało mieć wpływ na wyniki sprawy tj.:

- art. 231 § 1 k.p.c. poprzez błędne ustalenie, że ze zgromadzonego i przedstawionego przez powoda materiału dowodowego można wyprowadzić fakt wykazania wysokości jak i zasadności dochodzonej pozewem kwoty podczas gdy zebrany i przedstawiony przez powoda materiał dowodowy nie daje podstaw do poczynienia powyższych ustaleń i domniemań;
- art. 232 w zw. z art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, że powód wywiązał się z obowiązku udowodnienia faktów z których wywodzi skutki prawne, w postaci skutecznego wykazania zasadności i wysokości dochodzonej pozewem kwoty podczas gdy przedłożony celem udowodnienia powyższego materiał dowodowy nie daje do tego podstaw;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, polegającą na przyjęciu, że na podstawie niekompletnych i niepełnych dokumentów prywatnych przedstawionych przez powoda sąd mógł z pełnym przekonaniem ustalić zarówno wysokość jak i zasadność dochodzonego przez powoda roszczenia podczas gdy braki oraz wątpliwości odnośnie legalności i skuteczności dowodów wskazanych w materiale dowodowym przedstawionym przez pozwanego nie dawały podstaw do dokonania powyższego.

W uzasadnieniu apelacji pozwany zarzucił, że kwestionowane orzeczenie oparte jest na dowolnej a nie swobodnej ocenie zebranych dowodów w związku z czym brak było podstaw do przyjęcia domniemań faktycznych na jakie powołał się Sąd pierwszej instancji.

Skarżący podkreślił, że wielkość długu nie mogła być określona przez samodzielne przeliczenie przez Sąd wskazanego w wypowiedzeniu zadłużenia we (...) na złote polskie według średniego kursu NBP (...) do złotego.

Umowa pozwanego z bankiem przewidywała bowiem spłatę według określonego harmonogramu oraz przy uwzględnieniu kursów(...) określonego w Tabeli. Powód nie przedłożył do akt ani harmonogramu ani Tabeli. Ustalenie wielkości zadłużenia pozwanego było więc dowolne.

Ponadto pozwany zarzucił, że klauzule indeksacyjne (waloryzujące) zostały w licznych wyrokach sądowych uznane za niedopuszczalne w oparciu o przepis art. 385¹ § 1 kc. Powód nie przedłożył materiału dowodowego pozwalającego na ustalenie, weryfikację i w konsekwencji ocenę, czy wykonywane w oparciu o zawarte w umowie postanowienia, w zakresie klauzul indeksacyjnych, związane z ustaleniem wysokości kursów walut i ich przeliczeniem, były zgodne z przepisami prawa.

Powołując się na powyższe pozwany wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów za obie instancje ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do pionowego rozpoznania.

Powód w odpowiedzi na apelację wnosił o jej oddalenie i o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest zasadna.

W judykaturze utrwalony jest pogląd, że powód dochodzący roszczenia pieniężnego od pozwanego winien roszczenie to udowodnić nie tylko co do zasady ale także co do wysokości.

W niniejszej sprawie zachodzi jednak sytuacja odmienna od typowej.

Powód dochodzi od pozwanego zapłaty jedynie części długu.

Zachodziła więc konieczność oceny czy powód wykazał istnienie zadłużenia pozwanego w kwocie 550.000 złotych z tytułu zobowiązania wynikającego z umowy kredytowej wypowiedzianej przez bank. Wymaga podkreślenia, że powód ograniczył swe żądanie do zapłaty zaległego kapitału.

Zarzuty apelacji ograniczają się do naruszenia wskazanych w niej przepisów prawa procesowego ale w istocie skarżący kwestionuje w ten sposób także ustalenie przez Sąd pierwszej instancji, że jego zadłużenie w stosunku do powoda to co najmniej kwota 550.000 złotych.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzuty nie są zasadne.

Stanowią one wyraz taktyki procesowej pozwanego, który odmawia spłaty zadłużenia powołując się na to, że bez harmonogramu spłat rat kredytu i Tabeli, określającej zasady waloryzacji zadłużenia w oparciu o kurs (...), nie da się dokładnie określić całości zadłużenia.

Wbrew temu co podniesiono w apelacji dokonując oceny zebranych dowodów Sąd Okręgowy nie naruszył zasady ich swobodnej oceny wynikającej z przepisu art. 233 § 1 kpc. Ocena ta dotyczyła bowiem mocy dowodowej dowodów z dokumentów zaofiarowanych przez powoda takich jak umowa kredytowa pozwanego z bankiem, aneksy nr (...) do tej umowy, treści oświadczenia banku o wypowiedzeniu umowy, treści bankowego tytułu egzekucyjnego oraz postanowienia komornika o umorzeniu egzekucji wobec jej bezskuteczności.

Wypowiedzenie umowy czy bankowy tytuł egzekucyjny nie są same w sobie wystarczającym dowodem na to, że w dacie wystawienia tych dokumentów dług pozwanego był w takiej wysokości jak to podano w ich treści.

Trafnie jednak Sąd Okręgowy uznał, że sekwencja wydarzeń wynikająca z powyższych ustaleń tj. zaprzestanie przez powoda spłaty rat kredytu po zapłacie na rzecz kredytodawcy około 1/10 ich części, ubieganie się o prolongatę w spłacie wypowiedzenia umowy ze wskazaniem wielkości długu, w tym zaległego kapitału, wystawienie (...), uzyskanie klauzuli wykonalności oraz prowadzenie przeciwko pozwanemu postępowania egzekucyjnego przy jednoczesnej całkowitej bierności skarżącego dawało podstawy do domniemania faktycznego co do tego, że pozwany nie kwestionował oświadczeń banku co do wielkości długu.

Trafnie więc Sąd Okręgowy uznał, że dowody zaofiarowane przez powoda oraz mające zastosowanie domniemanie faktyczne daje podstawę do ustalenia, że dług pozwanego wobec kredytodawcy wynosił tyle ile wynika ze złożonych przez powoda dokumentów bankowych, a co za tym idzie, roszczenie powoda zbliżone do połowy tego długu zostało wykazane.

Zarzut naruszenia przepisów art. 232 w związku z art. 217 i art. 6 kc nie jest więc zasadny.

Ocena dowodów dokonana przez Sąd pierwszej instancji jest zgodna z zasadami logicznego rozumowania a wnioski wysnute z tej oceny prawidłowe.

Ich trafności nie podważa zarzut apelacji, że dokumenty bankowe nie są kompletne. Umowa zawarta przez skarżącego z bankiem ma charakter umowy dwustronnej. Pozwany dysponuje więc harmonogramem spłat i Tabelą kursową. Przedkładając te dokumenty bez trudu mogłoby więc wykazać niedopuszczalność domniemania faktycznego zastosowanego przez Sąd Okręgowy i wadliwość ustaleń co do wielkości długu. Bierność pozwanego w tym zakresie jest dopuszczalną taktyką procesową jednakże nie podważa skutecznie trafności ustaleń.

To samo dotyczy zarzutu zawarcia w umowie niedopuszczalnych postanowień co do indeksacji długu w oparciu o kurs (...) według Tabeli o jakiej mowa w apelacji.

W postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji zarzut ten nie był podnoszony. Stawiając go w apelacji skarżący, nie przedkłada dokumentów świadczących o częściowej lub całkowitej nieważności umowy kredytowej lecz twierdzi, że to pozwany winien wykazać, iż umowa była zgodna z prawem.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zgodnie z ciężarem dowodu wynikającym z art. 6 kc dowody dla wykazania tej okoliczności winien naprowadzić pozwany a nie powód.

Dlatego apelację oddalono na mocy art. 385 kpc jako pozbawioną uzasadnionych podstaw.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 kpc.

SSO del. Aneta Pieczyrak-Pisulińska	SSA Roman Sugier	SSA Ewa Solecka
-------------------------------------	------------------	-----------------